

Beata Katarzyna Jędryka

Grunwald 1410

IPS

INSTYTUT
POLONISTYKI
STOSOWANEJ

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018

ISBN 978-83-953189-1-7

Autor

Beata Katarzyna Jędryka

Konsultacje metodyczne

Grzegorz Bąbiak

Redakcja

Dorota Andraka

Projekt okładki

Beata Katarzyna Jędryka, Andrzej Zawadzki

Skład i łamanie

Andrzej Zawadzki

Zdjęcia

stock.adobe.com/pl, Wikipedia

Grunwald

1410

Beata Katarzyna Jędryka

Imię:

Szkoła:

Klasa:

Informacje dla nauczycieli i rodziców

1

Książeczka adresowana jest do uczniów szkół polonijnych i służy przede wszystkim rozwijaniu umiejętności czytania, kiedy język polski jest językiem obcym lub językiem drugim.

2

Z książeczką dzieci mogą pracować razem z nauczycielem lub z rodzicami, ale także mogą robić to samodzielnie.

3

Czytanie książeczki oraz wykonywanie zadań trzeba dostosować do umiejętności językowych dziecka. Wszystko można zrobić w trakcie jednego wieczoru lub jednego weekendu. Pracę z tekstem także można rozłożyć w czasie – codziennie czytać wybrany fragment i rozwiązywać dołączone ćwiczenia.

4

Jeżeli nauczyciel lub rodzic decyduje się na wspólne czytanie, praca z tekstem powinna wyglądać następująco. **Krok pierwszy**, przyglądamy się obrazkowi, który jest po lewej stronie. Rozmawiamy z dzieckiem o tym, co widzi na fotografii. **Krok drugi**, czytamy tekst pod zdjęciem. Najpierw wyjaśniamy słowa, które są dla dziecka niezrozumiałe. Następnie czytamy tekst. Od samego początku warto, żeby dziecko zaczęło czytanie jako pierwsze. Jeżeli ma problem z odczytaniem tekstu, pomagamy mu. **Krok trzeci**, dziecko samodzielnie lub z naszą pomocą wykonuje zadania umieszczone po prawej stronie.

5

Po przeczytaniu całej książeczki utrwalamy słownictwo, analizując słowniczek obrazkowy.

Bibliografia

1. Biskup M., *Grunwaldzka bitwa. Geneza – przebieg - znaczenie – tradycje*, Warszawa 1991.
2. Ekdahl S., *Grunwald 1410. Studia nad tradycją i źródłami*, Kraków 2010.
3. Grodecki R., Zachorowski S., Dąbrowski J., *Dzieje Polski średniowiecznej*, Kraków 1995.
4. *Grunwald. Przewodnik historyczny*, red. Gancewski J. Olsztyn 2010.
5. *Grunwald – walka 600-lecia*, Warszawa 2010.
6. Krzyżaniakowa J., Ochmański J., *Władysław II Jagiełło*, Wrocław 1990.

Pomnik Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Kazimierz Wielki był ostatnim królem z dynastii Piastów, której początek dał Mieszko I. Po śmierci Kazimierza rozpoczęły się czasy nowej dynastii Andegawenów. To właśnie z tej rodziny pochodziła królowna Jadwiga, która później, po swojej śmierci, została ogłoszona świętą.

Odpowiedz na pytania.

1. Kim był Kazimierz Wielki?

Kazimierz Wielki był ostatnim królem z dynastii Piastów.

.....

2. Jak nazywał się pierwszy historyczny władca Polski?

.....

3. Kto był założycielem dynastii Piastów?

.....

4. Jak nazywała się nowa dynastia w Polsce?

.....

5. Z jakiej rodziny pochodziła królowna Jadwiga?

.....

6. Kiedy Jadwiga została ogłoszona świętą?

.....

Wizerunek królowej Jadwigi na monecie z 1932 roku.

Jadwiga urodziła się w 1373 roku na Węgrzech. W tym czasie jej ojciec, król Węgier Ludwik był także królem Polski. Dlatego królowna miała prawo do polskiego tronu. Tak też się stało 15 października 1384 roku, kiedy to jedenastoletnia dziewczynka została koronowana. Otrzymała tytuł króla Polski, mimo że nie była mężczyzną.

**Z rozsypanych słów ułóż zdania. Pamiętaj,
aby napisać je w poprawnej formie.**

1. Węgry, urodzić, Jadwiga, na, się, królowna

Królowna Jadwiga urodziła się na Węgrzech.

.....

2. Ludwik, mieć, ojciec, na, królowna, imię

.....

3. Polska, król, Ludwik, Węgry, być, i

.....

4. do, polski, mieć, Jadwiga, prawo, tron

.....

5. zostać, jedenaście, koronowana, lata,
królowna, mieć

.....

6. Polska, Jadwiga, kobieta, być, król, ale, zostać

.....

Wawel. Zamek królewski w Krakowie.

Młodziutka Jadwiga nie mogła sama rządzić na Wawelu. Zaczęto szukać dla niej odpowiedniego męża. Kandydatów do ręki królowej było wielu. Ostatecznie wybrano wielkiego księcia litewskiego Jagiełłę, władcę kraju sąsiadującego na wschodzie z Polską.

Zdecyduj TAK lub NIE.

1. Jadwiga była dorosłą kobietą.

TAK

NIE

2. Jadwiga mieszkała na Wawelu.

TAK

NIE

3. Jadwiga miała męża.

TAK

NIE

4. Nikt nie chciał poślubić Jadwigi.

TAK

NIE

5. Jagiełło był królem Litwy.

TAK

NIE

6. Litwa nie sąsiadowała z Polską.

TAK

NIE

Pomnik Władysława Jagiełły w Nowym Jorku. Źródło: Wikipedia.

W 1386 roku, zimą, posłano po litewskiego księcia. Przyjechał on do Polski razem ze swoim orszakiem. Po przybyciu został ochrzczony w Krakowie. Podczas ceremonii otrzymał imię Władysław. Ślub z Jadwigą odbył się sześć dni później, 21 lutego. Wesele młodej pary trwało kilka dni. Jagiełło zostając mężem Jadwigi, stał się też królem Polski – Władysławem II Jagiełłą. Jego koronacja odbyła się 4 marca w wawelskiej katedrze.

Uporządkuj w kolejności wydarzenia z 1386 roku.

- a. Koronacja księcia na króla Polski.
- b. Wesele.
- c. Przyjazd księcia do Krakowa.
- d. Chrzest księcia.
- e. Ślub Jadwigi i Władysława.
- f. Zaproszenie księcia do Polski

1.	2.	3.	4.	5.	6.

*Wojska krzyżackie palą chłopskie chaty.
Rekonstrukcja bitwy pod Grunwaldem.*

Za panowania Jadwigi i Władysława Polska nie ze wszystkimi sąsiadami żyła w zgodzie. Oczywiście najlepiej układało się Polsce z Litwą. Niestety najwięcej problemów sprawiali sąsiedzi na północy – Zakon krzyżacki, który był też groźny dla Litwy. Rycerze z północy napadali na polskie oraz litewskie ziemie. Niszczyli gospodarstwa, a ich mieszkańców okradali.

Zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe P, a które fałszywe F.

1.	Polska miała problemy ze wszystkimi sąsiadami.	P	F
2.	Polska miała najlepsze stosunki z Litwą.	P	F
3.	Państwo Zakonu sąsiadowało także z Litwą.	P	F
4.	Zakon nie sąsiadował z Polską na północy.	P	F
5.	Rycerze Zakonu napadali tylko na polskie ziemie.	P	F
6.	Rycerze Zakonu grabili gospodarstwa.	P	F

Krzyżak. Rekonstrukcja bitwy pod Grunwaldem.

Małżeństwo Jadwigi i Władysława było porozumieniem dwóch państw: Polski i Litwy. Ich głównym celem było pokonanie Krzyżaków – tak nazywano rycerzy Zakonu. Nosili oni długie białe płaszcze z czarnymi krzyżami. Jeździli na koniach. Wielki mistrz Zakonu nie chciał zaakceptować nowego polskiego króla.

**Na podstawie tekstu i fotografii
narysuj rycerza krzyżackiego.**

Zamek krzyżacki w Malborku.

Stolicą państwa krzyżackiego był Malbork. W olbrzymim zamku mieszkał wielki mistrz oraz rycerze. Za panowania Jagiełły Zakonem dowodził Ulrich von Jungingen, który zdecydował się na wojnę z Polską oraz Litwą. Zakon marzył, aby być najsilniejszym państwem w tej części Europy. Polacy i Litwini nie byli z tego zadowoleni. Podjęli decyzję o wojnie.

Pomnik upamiętniający bitwę pod Grunwaldem.

Do planowanego spotkania wojsk krzyżackich z przeciwnikami doszło w 1410 roku. W upalny letni dzień, 15 lipca, stanęli naprzeciwko siebie Krzyżacy, Polacy i Litwini. Na rozległe pola w okolicy wsi Grunwald przybyli rycerze razem ze swoimi giermkami. Wojska Jagiełły i Witolda zatrzymały się w lesie, a wojska wielkiego mistrza na otwartym polu.

Uzupełnij tabelkę informacjami z tekstu.

pora roku	
rok	
miesiąc	<i>lipiec</i>
dzień	
miejsowość	
wojska	
miejsce oczekiwania na bitwę	

Rekonstrukcja bitwy pod Grunwaldem.

Do dziś nie wiadomo, ilu rycerzy tego dnia walczyło pod Grunwaldem. Wiemy, że siły polskie były większe od wojsk zakonnych. Król Polski był dobrym dowódcą, ponieważ jego wojska czekały na bitwę w lesie, gdzie drzewa dawały cień i chłód. Krzyżacy czekali dumnie godzinami na walkę w upale.

Uzupełnij zdania brakującymi wyrazami

1. Do dziś nie wiadomo, ilu *rycerzy*
tego dnia walczyło.
2. Wojska spotkały się pod
3. Siły polskie były
od wojsk zakonnych.
4. Król Polski był dobrym
5. Wojska polskie czekały na
w lesie.
6. Drzewa cień i chłód.
7. Krzyżacy czekali
na walkę w upale.

Rekonstrukcja bitwy pod Grunwaldem.

Przed bitwą odbyła się msza polowa, po której dowódcy ustalili zawołania bojowe. Wybrano nazwy dwóch miast – polskiego i litewskiego. Były to Kraków i Wilno. Kolejnym krokiem króla Władysława Jagiełły było tradycyjne pasowanie na rycerzy. W tym momencie giermkowie, po złożeniu przysięgi, zostawali rycerzami. Krzyżakom czas się dłużył. Niecierpliwili się.

Co to jest? Kto to jest? Wyjaśnij.

msza polowa

.....

.....

zawołanie bojowe

.....

.....

pasowanie na rycerza

.....

.....

giermek

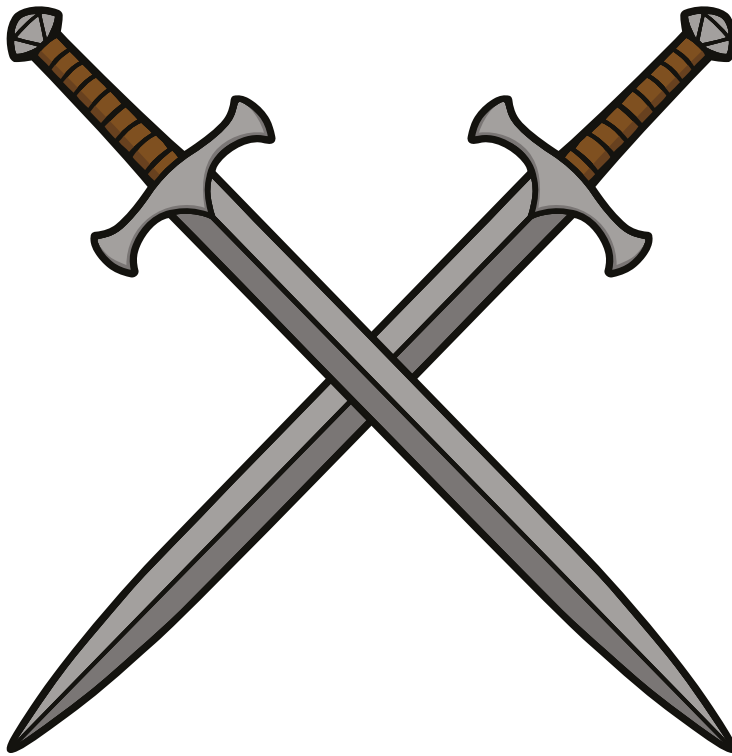
.....

.....

przysięga

.....

.....

Wielki mistrz krzyżacki Ulrich von Jungingen wysłał do obozu polskiego króla dwóch posłów. Według jednej z kronik, przynieśli oni ze sobą dwa miecze: jeden dla Jagiełły, a drugi dla litewskiego księcia Witolda. Dar ten miał zmusić przeciwników do rozpoczęcia walki. Polski król przyjął prezent, przemówił do wojska i wspólnie odśpiewali starą pieśń *Bogurodzicę*.

Wyobraź sobie rozmowę posłów krzyżackich z królem Władysławem Jagiełłą i księciem Witoldem. Zapisz jej treść.

Poseł 1:

Poseł 2:

Jagiełło:

Poseł 1:

Jagiełło:

Poseł 2:

Witold:

Poseł 1:

Jagiełło:

Witold:

Posłowie:

Rekonstrukcja bitwy pod Grunwaldem.

Bitwa trwała ponad sześć godzin. Skończyła się zwycięstwem wojsk polsko-litewskich. Około godziny 19 na polach Grunwaldu zostali tylko Polacy i Litwini. W dzień po bitwie, 16 lipca, odnaleziono ciało wielkiego mistrza. Władysław Jagiełło kazał z godnością odesłać je do Malborka. Tam dowódca krzyżacki został pochowany.

Dokończ zdania.

1. Wojska walczyły pod *Grunwaldem*

2. Bitwa trwała

3. Bitwę wygrało wojsko

.....

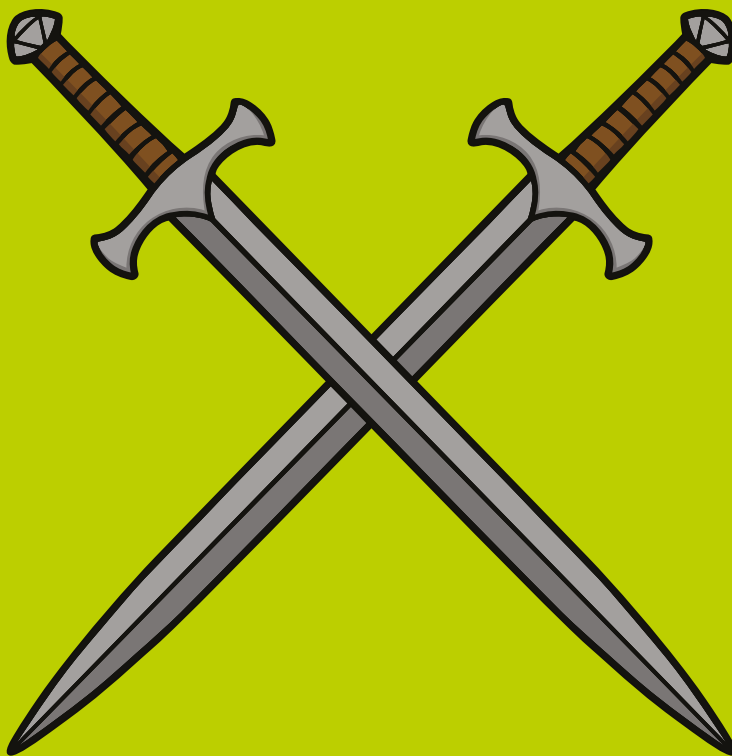
4. Bitwa skończyła się

5. Dzień po bitwie odnaleziono

.....

6. W Malborku

.....

ISBN 978-83-64111-54-9

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018